

MEMÒRIA CURS 20/21

IGUALTAT DE GÈNERE

NOU ESPAI I NOVES XARXES DE COMUNICACIÓ

Des de principi de curs l'àrea d'inclusió està situada al Mòdul 20-016 del campus Montilivi, en un espai que permet més accessibilitat i més confidencialitat en el tracte amb les persones que ens hagin de visitar.

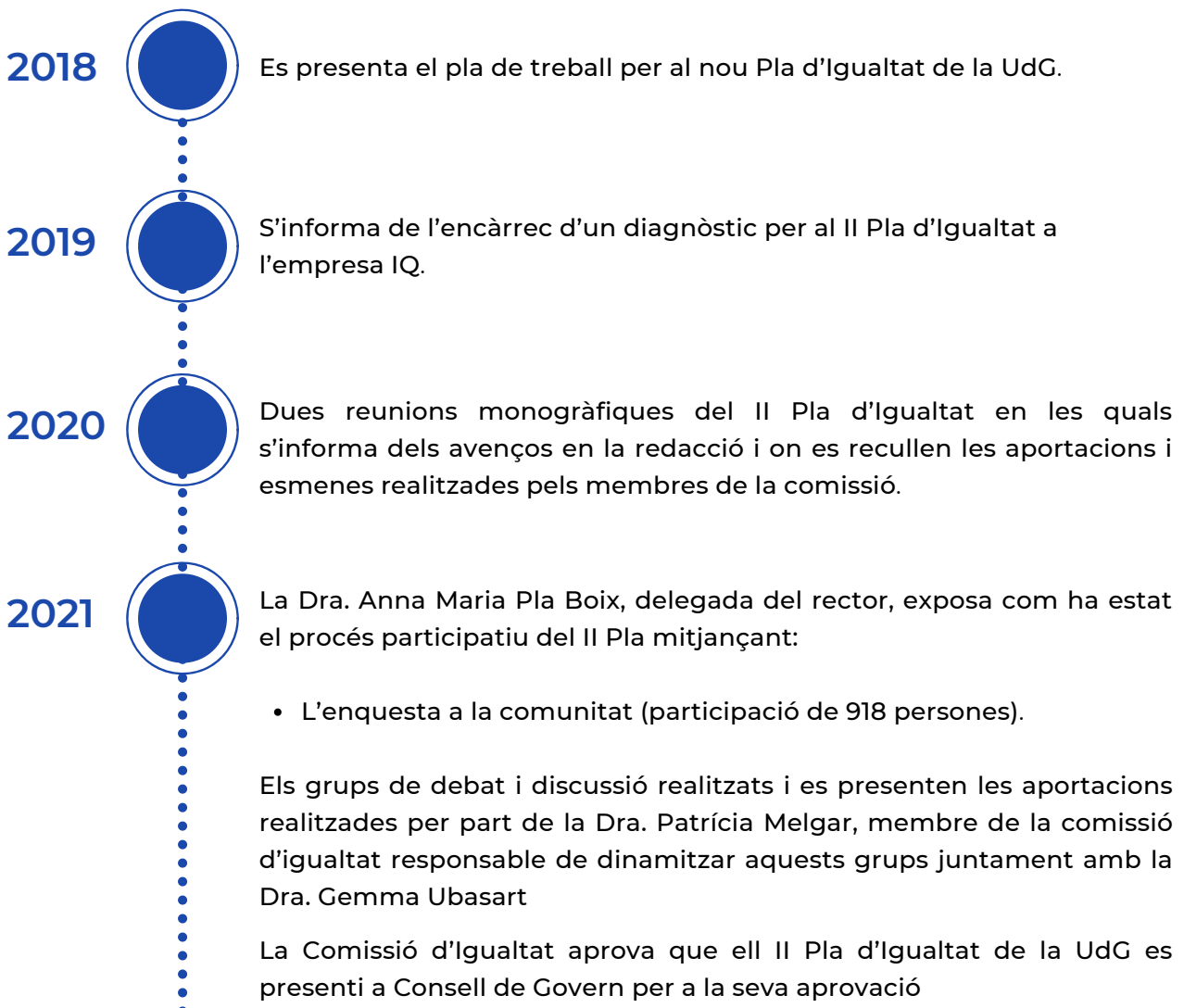

APROVACIÓ DEL II PLA D'IGUALTAT

El Consell de Govern de la Universitat de Girona aprovava, en la sessió 3/2021, de 29 d'abril, el Segon Pla d'Igualtat (2021-2025). Estructurat en sis grans eixos estratègics, el pla promou cinquanta accions dissenyades amb vocació pragmàtica. Defineix, partint del consens, les polítiques de gènere que es promouran els propers cinc anys per tal d'avançar en l'aprofundiment de la igualtat d'oportunitats efectiva entre dones i homes en tots els àmbits que són competència de la UdG.

Val a dir que aquest Segon Pla d'Igualtat s'ha consensuat en el marc d'un ambiciós procés participatiu, desplegat durant el primer semestre de l'any 2021, que ha aplegat la contribució de més d'un miler de persones de la comunitat universitària.

La **cronografia de les accions de la Comissió d'Igualtat al voltant de la redacció i aprovació del Segon Pla d'igualtat de la UdG** es podrien resumir en:

APROVACIÓ DEL II PLA D'IGUALTAT

El principi estructural de la transversalitat de la perspectiva de gènere s'erigeix com a eix vertebrador d'aquest segon instrument de planificació estratègica i inspira el rerefons del conjunt d'objectius, estratègies i accions que s'hi prioritzen per als propers anys.

Estructurat en 6 grans eixos estratègics, aquest instrument de planificació estratègica promou la implementació de cinquanta accions dissenyades amb vocació pragmàtica.

Eixos del Pla:

Eix estratègic 1. Promoure la cultura per l'equitat a tota la institució

Eix estratègic 2. Docència amb perspectiva de gènere

Eix estratègic 3. Recerca amb perspectiva de gènere

Eix estratègic 4. Igualtat d'oportunitats en l'accés, la promoció i les condicions laborals

Eix estratègic 5. Compromís contra la discriminació i les violències

Eix estratègic 6. Compromís social i transferència de coneixements sensibles al gènere

S'ha concebut amb vocació d'esdevenir un instrument pràctic i concís: inclou una prioritització d'accions precises que es temporalitzen, s'hi assignen responsables i se'n garanteix un marc de seguiment i d'avaluació de resultats en fase intermèdia i final.

POLÍTICA DE GÈNERE A LA UdG

Al llarg d'aquest curs 2020/2021 s'han prioritzat les següents accions:

- ▶ Aprovació de la instrucció del secretari general 1/2021, de 28 de maig, sobre paritat de gènere en els òrgans col·legiats. S'hi estipula que en la composició d'aquests òrgans s'ha de respectar el principi de paritat de gènere o de presència equilibrada de dones i homes, tret que per raons justificades això no sigui possible, o bé en aquells casos en què es pretén fomentar una presència més gran de les dones com a mesura d'acció positiva.
- ▶ Aprovació, per acord del Consell de Govern, adoptat en la sessió ordinària 10/2020, de 23 de desembre, de les directrius i criteris de prioritització de les places de professorat catedràtic. L'article 8.3 disposa una acció positiva per tendir a l'equilibri de gènere en aquest col·lectiu.
- ▶ Incorporació d'indicadors sobre perspectiva de gènere en el sistema de seguiment de la qualitat de les titulacions inclosa en la nova política de qualitat de la UdG, aprovada pel Consell de Govern en la sessió 8/2020, de 2 de novembre.
- ▶ Conveni de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya –mitjançant l'Institut Català de les Dones, el Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies– i les universitats catalanes per a la implantació d'un procediment excepcional de canvi d'estudis universitaris oficials de grau aplicable a l'alumnat víctima d'assetjament sexual, per raó de sexe, d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere.

S'aprova també, durant el curs 2020-2021, la Normativa acadèmica dels estudis de doctorat de la Universitat de Girona, que també inclou indicadors per a la igualtat de gènere i la no discriminació.

EL PROTOCOL DE PREVENCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT SITUACIONS DE VIOLÈNCIA O D'ASSETJAMENT PER RAÓ DE SEXE, GÈNERE O SEXUALITAT A LA UdG

Durant el curs 2020-2021 han arribat 7 casos a l'àrea d'igualtat, dels quals:

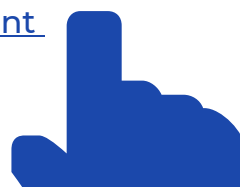
- ▶ En un cas es presenta denúncia, aquesta s'accepta i s'obre el protocol.
- ▶ En tres dels casos es planifiquen formacions (d'acord amb les persones que han presentat el cas).
- ▶ En un cas no se segueix per part de la persona que inicia el contacte.
- ▶ En un cas no s'accepta la denuncia al no poder ser recollida en els diferents supòsits establerts en el protocol.
- ▶ En un dels casos es donen converses i coordinacions, però no s'arriba a obrir denuncia.

Cal recordar que acudir a l'àrea d'igualtat no implica haver de posar una denúncia ni la pèrdua de confidencialitat. En tots els casos es donen acollida, orientació i assessorament, així com acompanyament.

Al llarg del curs estaven planificades accions de promoció del protocol (distribució de material informatiu a les cafeteries) que van quedar anul·lades amb motiu de la no presencialitat i, per tant, el tancament dels espais per menjar.

Us recordem que podeu consultar el protocol de la UdG a la web de Compromís Social, dins de l'àrea d'igualtat, o en aquest enllaç:

www.udg.edu/ca/compromis-social/arees/igualtat-de-genero/el-protocol-contra-lassetjament

ATENCIÓ AL COL·LECTIU LGTBI+

Tot i que les polítiques i els documents redactats per la UdG en l'àrea d'igualtat inclouen el col·lectiu LGTBI+, durant el curs 2020 - 2021 s'han establert noves formes que permeten establir línies de treball específiques i que culminen amb la signatura del conveni de col·laboració entre la Universitat de Girona i el Departament d'Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya per a atendre situacions de discriminació per orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, el 17 de maig de 2020. S'escull aquesta data simbòlica ja que es commemora el Dia Internacional contra l'Homofòbia, la Transfòbia i la Bifòbia.

És en el marc d'aquest conveni de col·laboració que, durant aquest curs 2020-2021 s'ha instituit un SAI (Servei d'Atenció Integral LGTBI+) a la UdG destinat a atendre les necessitats de les persones del col·lectiu membres de la nostra comunitat universitària. La UdG és una de les quatre universitats catalanes dins de la Xarxa SAI de Catalunya, juntament amb la UPF, la UdL i la UAB.

Dins d'aquesta nova línia de treball, es va assistir a la formació específica per a responsables de SAI durant els mesos de gener i febrer.

ACTIVITATS DE FORMACIÓ

Durant el curs 2020-2021 s'han continuat oferint cursos formatius, seminaris, conferències i tallers amb perspectiva de gènere, adreçats a promoure la formació i reflexió crítica en aquest àmbit. Destaquen especialment els cursos formatius sobre docència amb perspectiva de gènere organitzats per l'ICE amb la col·laboració de l'àrea d'igualtat de gènere de la UCS, i adreçats específicament al PDI.

PAS (Personal d'Administració i Serveis)

Dins del pla de formació del PAS de la UdG es van realitzar les tres formacions següents:

- *"Com prevenir i actuar davant l'assetjament sexual en l'àmbit laboral Marc jurídic i conceptual de l'assetjament"*.

A càrrec de Georgina González, llicenciada en dret, agent d'igualtat, pèrit en assetjament laboral i consultora en gènere.

- L'assetjament i les seves manifestacions: sexual/per raó de sexe,
- Dinàmiques d'assetjament.
- Impacte i conseqüències de l'assetjament.
- Eines de prevenció i actuació: protocols de prevenció i actuació: utilitat i contingut. Campanyes de sensibilització.

- *"La perspectiva de gènere: canviar l'imaginari per transformar la realitat"*

A càrrec de la Dra. Cristina Sánchez Miret, membre del personal docent i investigador de la UdG.

- Per què som aquí? Dades de desigualtats entre dones i homes
- Conceptes bàsics: patriarcat, androcentrisme, sexisme, masclisme, gènere,...
- Socialització sexista: naturalització i imperatiu institucional; estereotips, prejudicis i prenocions
- Què podem fer nosaltres? Transformació cap a una realitat no sexista

- *"Atenció a la diversitat LGBTI+"*

A càrrec del Dr. Josan Langarita, professor del Departament de Pedagogia de la UdG

- Terminologia que fem servir
- LGBTI-fòbia en xifres
- Cobertures legals
- Llei 11/2014
- Protocol de la UdG
- Atenció a les persones LGBT a la Universitat

ACTIVITATS DE FORMACIÓ

ESTUDIANTAT

- **Píndoles dins del curs genèric “Endinsa’t al Compromís Social de la UdG”**
  - **Introducció a la conceptualització de la perspectiva de gènere.**
    - Gemma Ubasart, professora agregada del Departament de Dret Públic de la UdG
  - **La violència de gènere.**
    - Patrícia Melgar Alcantud, professora agregada del Departament de Pedagogia de la UdG
  - **Protocol contra l’assetjament.**
    - Montse Castro, tècnica d’igualtat de la Unitat de Compromís Social de la UdG
  - **LGTBI.**
    - Josan Langarita, professor agregat del Departament de Pedagogia de la UdG
  - **FemEngin: 5 realitats de les enginyeres.**
    - Marta Baena, enginyera industrial; Beatriz López, enginyera informàtica; Inés Ferrer, enginyera informàtica, i Bianca Innocenti, enginyera electrònica.
- **Curs de formació de 25h “Introducció a la diversitat sexual i de gènere”**
  - **Introducció i terminologia bàsica.**
    - Jose Antonio Langarita Adiego, Professor de Treball Social a la UdG.
  - **La diversitat sexual i de gènere com un fet històric i cultural.**
    - Jordi Mas Grau, Professor associat de la UB i membre dels grups de recerca Grup de Recerca en Gènere, Identitat i Diversitat (GENI) i European Social Research Unit (ESRU)
  - **Els moviments d’alliberament sexual i de gènere: reivindicacions i canvis.**
    - Ignacio Elpidio Dominguez Ruiz, Graduat en Llengua i Literatura Catalanes, en Història de l’Art i en Administració i Direcció d’Empreses, Màster en Antropologia d’Orientació Pública i Doctorat en Ciències Humanes
  - **Perspectives crítiques als models sexuals i de gènere hegemònics.**
    - Núria Sadurní Balcells, Investigadora de l’Institut de Recerca Educativa de la UdG i del CISA - Grup de Recerca en Ciències Socials Aplicades
  - **Violències basades en la diversitat sexual i de gènere.**
    - Jose Antonio Langarita Adiego
  - **Recursos públics per les persones LGBTI+.**
    - Lluïsa Jiménez Gusi, Responsable de l’Àrea per a la Igualtat de tracte i no-discriminació de persones LGBTI de la Direcció General d’Igualtat de la Generalitat de Catalunya
  - **Eines personals per l’acció: què puc fer jo?**
    - Antonia Dorado Caballero, Professora associada del Departament de Psicologia de la UdG i membre del grup de recerca Envel·liment, Cultura i Salut
  - **Interseccionalitat i colonialitat: la necessitat de pensar les relacions de poder i privilegi.**
    - Rosa Lázaro Castellanos, Professora associada de la UB i membre del grup de recerca European Social Research Unit (ESRU-UB)
  - **Emancipació, orgull i alliberament sexual i de gènere.**
    - Núria Sadurní Balcells, Investigadora psicosocial
  - **Diversitat sexual i de gènere a Girona.**
    - Jose Antonio Langarita Adiego

ACTIVITATS DE FORMACIÓ

PDI (Personal Docent i Investigador)

- **Píndola sobre el Protocol d'assetjament dins del mòdul "Entorn UdG: què és el que has de saber?"**

Consta d'una formació sobre competències mínimes en àmbits considerats com a imprescindibles i que ha de fer tot el professorat, que s'ofereix des de l'ICE.

La situació de pandèmia va propiciar el canvi en la concepció de la **formació en perspectiva de gènere a la docència** que s'havia dut els anteriors cursos i es va resoldre amb la implementació de píndoles que ofereixen la possibilitat al professorat d'organitzar-se dins dels espais que la càrrega docent i la recerca li permetin. El curs es va oferir al primer i al segon semestre i té la següent estructura:

- **Mòduls generals (a fer per totes les persones inscrites):**
  - La perspectiva de gènere a la docència. Conceptualització, per Cristina Sánchez Miret
  - Les guies en perspectiva de gènere a la docència, per Teresa Cabruja Ubach
  - Curs general en perspectiva de gènere a la docència, per Carme Echazarreta Soler
- **Mòduls específics (cada persona ha de fer un) per als estudis de:**
  - Educació Social i Treball Social, per Noemí Elvira Marín
  - Psicologia, per Maria Pilar Albertín Carbó
  - Educació Infantil i Primària i a Pedagogia, per Patrícia Melgar Alcantud
  - Empresarials i Econòmiques, per Cristina Sánchez
  - Història de l'Art, per Maria Lluïsa Faxedas Brujats
  - Infermeria, per Concepció Fuentes Pumarola
  - Informàtica, per Paloma Moreda Pozo
  - Dret, per Maria Concepción Torres Díaz
  - Física, per Maria Encina Calvo Iglesias
  - Geografia, per Amanda Braga
  - Medicina, per Maria Teresa Ruiz Cantero
  - Publicitat i Relacions Públiques, per Carme Echazarreta
  - Ciències Polítiques i de l'Administració, per Gemma Ubasart González
- **Formació en LGTBI+**

Dins del curs 2020/2021 també s'ha fet formació en LGTBI+ a petició d'un dels departaments de la UdG, de manera virtual i a càrrec de Lluïsa Jiménez Gusi, Responsable de l'Àrea per a la Igualtat de tracte i no-discriminació de persones LGBTI de la Direcció General d'Igualtat de la Generalitat de Catalunya.

ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ

Tot i la situació de pandèmia, s'han promogut diferents accions de sensibilització a la comunitat universitària

8M Dia Internacional de les Dones

La commemoració del Dia Internacional de les Dones va quedar truncada per la situació de confinament decretada el 14 de març de 2020. Tot i això, alguna de les accions es van poder realitzar:

02/03 • Cinefòrum: Documental *No és no*, per Les Metzines (facultats de Medicina i Infermeria)

03/03 • "Girona amb veu de dona en salut", per TargetsLab i GITASP

04/03 • Amb veu de dona: Ressonem, per SER Catalunya i UCS
• Xerrada - debat. "La relació medicina - infermeria és masculista?", per Les Metzines, (facultats d'Infermeria i Medicina)

05/03 • III Speed networking/mentoring, per FEMenGIN, Escola Politècnica Superior

06/03 • Taller de bosses i samarretes, per Les Metzines (facultats de Medicina i Infermeria)

09/03 • Acte institucional de la UdG. Conferència a càrrec d'Alba Alfageme

10/03 • Seminari: "Dones i dret internacional. Càpsules per a la reflexió", per Mirentxu Jordana, Facultat de Dret

Les activitats programades i que van quedar anul·lades eren les següents:

~~X~~ Taller: "La Guia de Perspectiva de gènere a la docència d'Educació i Pedagogia", per Montse Rifà, Facultat d'Educació i Psicologia

~~X~~ Taller: "La Guia de Perspectiva de gènere a la docència de Dret i Criminologia", per Concepción Torres Díaz

~~X~~ Visita guiada ("10DONES10"), per Girona Guides Services.

ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ

25N Dia Internacional contra la violència de gènere

En el marc dels actes commemoratius del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència de Gènere, s'ha continuat programant un amplíssim catàleg d'actes institucionals, conferències, cursos i seminaris.

17/11

- Taules rodones sobre violències del gènere i amb mirada interseccional (Facultat d'Educació i Psicologia)

18/11

- Concurs de relats contra la violència masclista (Facultat d'Infermeria)

23/11

- "La violència contra les dones en temps de pandèmia. Canvis i respostes des d'una perspectiva multidisciplinària". (Facultat de Dret)
- Taules rodones sobre violències del gènere i amb mirada interseccional (Facultat d'Educació i Psicologia)
- Concurs de relats contra la violència masclista (Facultat d'Infermeria)

24/11

- Acte institucional de la UdG: "I això del feminisme? Conversa sobre el feminisme i l'actualitat" Ponents: Alba Alfageme i Natza Farré

25/11

- "10 càpsules 10 temes" Càpsules de vídeo d'un minut i mig per explicar i generar debat sobre què és la violència de gènere (Facultat de Lletres)
- Exposició virtual: "Dones supervivents" (Cedida per Hèlia i Organitzada per la Unitat de Compromís Social)
- Creació d'una campanya publicitària per incentivar l'ús del num 016 per lluitar contra la violència de gènere a la universitat (Facultat de Turisme)

26/11

- Videoconferència "*Los procesos de investigación y la reproducción de violencias de género*" (Escola de Doctorat)

També s'ha dut a terme la campanya institucional promoguda per alumnat de la UdG matriculat en el curs Gènere i Publicitat, de la Facultat de Turisme, i difosa en el marc dels actes commemoratius del 8 de març.

Des de la UdG es va realitzar la campanya promoguda l'11 de febrer per commemorar el **Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència**, #ExpertaUdG, que ha comptat amb el suport d'un centenar d'investigadores de diferents disciplines.

Igualment destacables són les **I Jornades sobre docència amb perspectiva de gènere**, organitzades per la Xarxa d'Innovació Docent sobre Perspectiva de Gènere de l'ICE, en col·laboració amb la Unitat de Compromís Social, i amb la participació com a ponents de Tània Verge, Sònia Estradé, Anna Maria Romero, Begonya Sáez, Rodrigo Prieto, Roger Campdepadrós, Maria Teresa Ruiz i Antonia Dorado.

AULES OBERTES

La tercera edició de les "Aules obertes a la perspectiva de gènere a la UdG" s'ha vist condicionada per la pandèmia de covid-19. A la Universitat de Girona, aquest curs 2020-2021 s'ha procurat resoldre la situació adaptant la iniciativa a l'entorn de no presencialitat.

Les classes s'han obert a tota la comunitat universitària en línia, a través de la plataforma Blackboard Collaborate o Google Meets. Adjuntem també el programa d'aquestes sessions virtuals, on a més de la informació ordinària (títol de la sessió, docent responsable i horari del curs) s'hi facilitava l'enllaç per poder-se connectar i seguir la classe en línia a tothom qui hi estava interessat de la comunitat universitària.

Facultat d'Econòmiques i Empresarials

- "Màrqueting amb perspectiva" Dr. Francesc Fusté Forné (dues sessions)

Facultat de Dret

- "Protocol per a la prevenció i actuació davant de l'assetjament sexual i per raó de sexe" Mònica Ricou Casal
- "Les dones a l'acció exterior" Dra. Mariona Illamola Dausà
- "Penologia amb perspectiva de gènere" Dra. Ester Blay Gil i Cristina Vasilescu
- "Inici de la relació laboral: el contracte de treball. Tipus" Ainhoa Azahara Diaz Tarragó
- "Perspectiva de gènere i usos lingüístics: apunt al marc normatiu" Dra. Anna Maria Pla Boix

Facultat d'Educació i Psicologia

- "Desconstrucció de la psicopatologització per raó de gènere, sexe i sexualitats" Dra. Teresa Cabruja Ubach
- "L'impacte de la violència masclista en els fills i filles" Dra. Carme Montserrat Boada
- "Biaix de gènere com a factor d'exclusió social" Dr. José Antonio Langrita Adiego
- "Polítiques municipals feministes i LGTBIQ, l'experiència catalana" Dra. Eva Alfama

Facultat d'Infermeria

- "Sessió plenària d'ABP", Dra. Concepció Fuentes, Dr. David Ballester, Eva Gasull, Dra. Glòria Reig, Júlia Figueras, Cristina Serrabassa, Esther Cáceres, Alba Berenguer, Rosa Prat, Joan Montoya, Lílían Vivas (dues sessions)

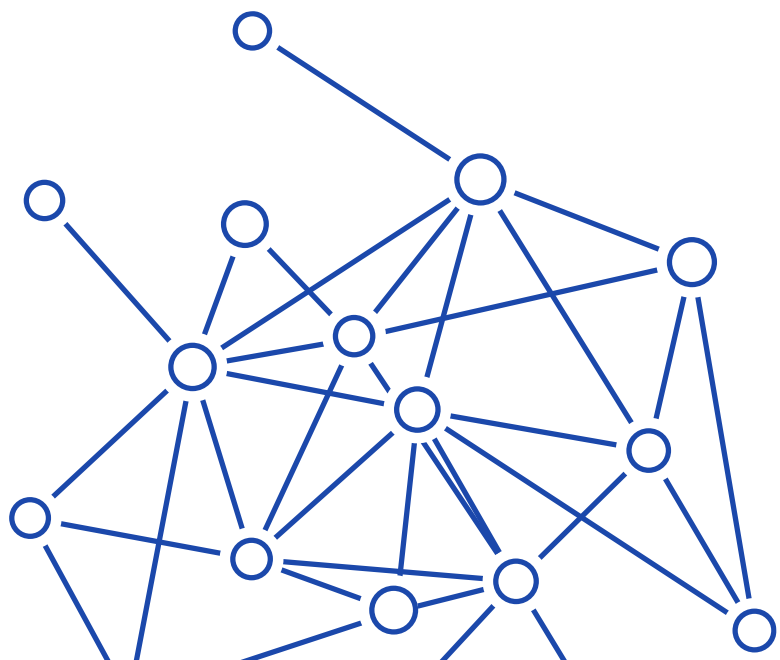

XARXA DE DELEGACIONS

El mes de maig de 2020 es va produir el nomenament per part del rector de la Universitat de Girona de les delegacions de Gènere i Diversitat a tots els centres docents (les nou facultats, l'Escola Politècnica Superior i l'Escola de Doctorat, així com també a la Fundació UdG).

Aquestes delegacions han esdevingut un motor de dinamització de la perspectiva de gènere a les diferents titulacions.

- Facultat de Ciències: [Dr. Oriol Vidal Fàbrega](#)
- Facultat de Dret: [Dra. Ester Blay](#)
- Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials: [Dra. Cristina Sànchez](#)
- Escola Politècnica Superior: [Dra. Àngels Pèlach Serra](#)
- Facultat d'Infermeria: [Dra. Carme Bertran](#)
- Facultat de Medicina: [Dra. Yolanda Silva Blas](#)
- Facultat de Lletres: [Dra. Isabel Salamaña Serra](#)
- Facultat de Turisme: [Dra. Carme Echazarreta](#)
- Facultat d'Educació i Psicologia: [Dr. Josan Langarita Adiego](#)
- Escola de Doctorat: [Dr. Germà Coenders](#)
- Fundació Universitat de Girona (FUdGIF): [Blanca Cercas](#)

XARXES I GRUPS DE TREBALL

Des de l'àrea d'igualtat s'ha participat en diferents grups de treball:

Grup de discussió sobre violència de gènere a les universitats

Liderat per Bàrbara Biglia (Universitat Rovira i Virgili, membre del GREDI – Grup de recerca en educació intercultural i gènere) i Organitzat per: Sara Cagliero (URV), està englobat dins de dos projectes de recerca: un qüestionari per trobar les violències a la universitat i un recull de bones pràctiques a les universitats per prevenir les violències a la universitat (aquest segon es fa amb Mèxic). HI van participar tècniques de la UAB, de la UPF i de la UB, a més de la tècnica de la UdG.

RePENSEM-nos: universitat, refugi i gènere

Organitzat per la Fundació Autònoma Solidària. Una jornada virtual de treball en xarxa que volia obrir un espai conjunt de reflexió davant de reptes concrets en temes de migracions i asil amb perspectiva de gènere, a l'àmbit de l'educació superior i en clau d'educació per a la justícia global.

Red RUIGEU d'Unitats d'Igualtat de les Universitats

Com ja és habitual, la Unitat de Compromís Social participa a la Red RUIGEU d'unitats d'igualtat de les universitats, a la Comissió Dones i Ciència del Consell Interuniversitari de Catalunya, a la Red LGTBI+ de Universidades, al Consell Municipal LGTBI i al Consell Municipal d'Igualtat de Gènere - Comissió de treball en xarxa i accions unitàries, entre d'altres.

Associació Cultivant Igualtat al voltant del projecte "Canvia el conte"

Aquest any es va col·laborar amb l'Associació Cultivant Igualtat al voltant del projecte "Canvia el conte", amb la gravació de vídeos relacionats amb la prevenció de les violències masclistes en noies amb autisme. El projecte sorgeix de la necessitat de fer visibles les nenes i noies TEA invisibilitzades pels criteris androcèntrics dels diagnòstics. A més, en edats adolescents s'observa un augment de les violències masclistes cap a elles, per la manca d'identificació de situacions abusives i també pel fet que són dones i amb diversitat cognitiva.

